

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Banca	Código	611448010	
Titulación	Mestrado Universitario en Banca e Finanzas			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Primeiro	Obrigatoria	5
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Economía			
Coordinación	Veiga Fernández, Luís Angel	Correo electrónico	l.veiga@udc.es	
Profesorado	Maixe Altes, Joan Carles	Correo electrónico	carlos.maixe@udc.es	
	Veiga Fernández, Luís Angel		l.veiga@udc.es	
Web	http://fv.udc.es/			
Descrición xeral	Esta materia consta de dos partes. En la primera parte con caracter introductorio se tratan algunos aspectos de la industria bancaria que cobran especial relevancia en perspectiva histórica: la crisis financiera actual con relación a crisis pasadas, la diversidad y convergencia en los sistemas bancarios (con especial atención a las cajas de ahorro españolas) y la incidencia del cambio tecnológico en la competitividad del sector. En la segunda parte se pretende aportar al alumno una visión global de las entidades financieras, de su actividad, de su tipo de negocio, sus productos y su operatoria, con referencia a los contenidos de la certificación EFPA o similar.			

Competencias do título	
Código	Competencias do título
A2	Coñecer os aspectos históricos e institucionais do desenvolvemento bancario, especialmente o papel da banca universal, a diversificación, o cambio tecnolóxico e a informatización na era da globalización
A3	Identificar os retos estratéxicos e tendencias aos que se enfrontan as entidades financeiras
A11	Comprender o papel das TIC no desenvolvemento de novas formas de organización e de facer negocios
A12	Entender o sistema de formación de prezos dos produtos financeiros e a regulamentación básica
A19	Saber percibir as fontes de risco financeiro
A25	Coñecer o papel e o funcionamento do banco central. Identificar as relacións entre os tipos de xuro do banco central e os tipos dos mercados monetarios
A28	Valorar a solvencia dunha empresa e das entidades financeiras
B1	Habilidades lingüísticas básicas.
B2	Planificación para a resolución de problemas.
B3	Uso adecuado dos medios e sistemas de información dispoñibles.
B5	Habilidades de presentación oral e escrita.
B6	Pensamento crítico e avaliación das accións propias e alleas.
B8	Capacidade de organizar e planificar, saber administrar o tempo.
B9	Capacidade para traballar baixo presión.
B10	Habilidades interpersonais, saber relacionarse con outros.
B11	Curiosidade, habilidades de búsqueda e xestión da información.
B12	Preocupación pola calidade, por facer as cousas ben.
B13	Capacidade para adaptarse a novas situacións, flexibilidade.
B14	Análise e toma de decisións en materia de riscos financeiros e de investimento
B15	Explotación da información dispoñible para a planificación e a toma de decisións
B17	Comprensión do concepto de valor temporal do diñeiro e aprendizaxe dos instrumentos de matemáticas financeiras que o utilizan para resolver distintos problemas no ámbito das finanzas
B20	Estudo da solvencia das empresas e das entidades financeiras
B23	Coñecemento dos principais aspectos que abarca a actividade bancaria

B24	Posuír e comprender coñecementos que acheguen unha base ou oportunidade de ser orixinais no desenvolvemento e/ou aplicación de ideas, a menudo nun contexto de investigación
B25	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornas novas ou pouco coñecidas dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo
B26	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e enfrontarse á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
B27	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan a públicos especializados e non especializados dun modo claro e sen ambigüidades
B28	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que haberá de ser en grande medida autodirixido ou autónomo.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe				
Resultados de aprendizaxe		Competencias do título		
Identificar os retos estratéxicos e tendencias aos que se enfrontan as entidades financeiras		AP3	BP1	CM1
		AP11	BP3	CM2
		AP12	BP5	CM3
		AP19	BP6	CM4
		AP25	BP9	CM5
		AP28	BP10	CM6
			BP13	CM7
			BP14	CM8
			BP15	
			BP17	
			BP20	
			BP23	
			BP24	
			BP25	
			BP26	
			BP27	
	BP28			

Coñecer os aspectos históricos e institucionais do desenvolvemento bancario, especialmente o papel da banca universal, a diversificación, o cambio tecnolóxico e a informatización na era da globalización	AP2	BP1	CM1
	AP3	BP2	CM2
	AP11	BP3	CM3
		BP5	CM4
		BP6	CM5
		BP8	CM6
		BP10	CM7
		BP11	CM8
		BP12	
		BP13	
		BP14	
		BP15	
		BP17	
		BP23	
		BP24	
		BP25	
		BP26	
		BP27	
		BP28	

Contidos	
Temas	Subtemas
<p>PRIMERA PARTE (J. Carles Maixé-Altés):</p> <p>Banking environment: International historical perspectives ?</p> <p>Entorno bancario: Perspectiva internacional e histórica</p>	***
<p>Unidad 1. Las crisis financiera ¿viejos o nuevos problemas en las finanzas internacionales desde 1929 hasta hoy?</p> <p>Adaptación programa EFPA</p> <p>Designaciones taxonómicas</p>	<p>1. Las crisis financieras en perspectiva: El crack de 1929 y las crisis de finales del siglo XX</p> <p>2. La depresión de 2008 y las políticas emprendidas por los gobiernos y los supervisores</p> <p>3. Qué lecciones pueden obtenerse de las crisis pasadas</p> <p>Módulo 1. Instrumentos y mercados financieros</p> <p>1.B. Los ciclos económicos</p> <p>3.D.1. Mercados financieros: conceptos y funciones</p> <p>Conocimientos</p> <p>Análisis</p>
<p>Unidad 2. La dinámica de la ventaja competitiva: informatización y cambio tecnológico en la industria bancaria</p> <p>Adaptación programa EFPA</p> <p>Designaciones taxonómicas</p>	<p>1. Cambio tecnológico y competitividad en los mercados bancarios</p> <p>2. Informatización y teleproceso en los bancos y cajas españolas</p> <p>3. Un caso de estudio: el liderazgo tecnológico de &quot;la Caixa&quot; - CaixaBank</p> <p>Estudio de caso: desarrollos de las estrategias multicanal en los productos bancarios</p> <p>Conocimientos</p> <p>Análisis</p> <p>Planificación</p>

Unidad 3. Sistemas de pago, retail banking y banca de servicios	1. Las tarjetas de plástico y el desarrollo de una banca de servicios 2. Banca minorista y banca online 3. Resistiendo al cambio climático: las incertidumbres del retail banking europeo
Adaptación programa EFPA	Módulo 1. Instrumentos y mercados financieros 3.E.3. El BCE y la política monetaria. El sistema TARGET: objeto y funcionamiento Módulo 7. Crédito y financiación. 1.A.5. Tarjetas de crédito
Designaciones taxonómicas	Conocimientos Análisis
SEGUNDA PARTE (Luis Angel Veiga Fernández): Negocio bancario. Crédito y Financiación. Temas 1 al 6 totalmente adaptados al módulo 7 del programa EFPA: Crédito y Financiación.	***
Tema 1.- Productos de crédito	A. Tipos de préstamos 1. Crédito al consumo 2. Crédito hipotecario 3. Leasing 4. Renting 5. Tarjetas de crédito B. Análisis financiero del préstamo 1. Comisiones y otros costes 2. Tipo de interés fijo y variable 3. Métodos de amortización
Tema 2.- Análisis del riesgo de particulares	A. Riesgo de crédito B. Riesgo jurídico C. Riesgo operativo D. Factores que determinan el nivel de riesgo
Tema 3.- Las fases del riesgo de particulares	A. Estudio B. Concesión C. Formalización D. Seguimiento
Tema 4.- Análisis de las garantías	A. Garantías reales B. Garantías personales C. Garantías pignoratias con activos financieros
Tema 5.- Apalancamiento	A. Efecto del apalancamiento en una operación de crédito B. Ratios de endeudamiento en una operación de crédito
Tema 6.- Gestión de la insolvencia	A. Clasificación de las operaciones vencidas B. Negociación con la entidad C. Proceso de impago. El impago como un problema de pronóstico. D. Soluciones E. Procedimiento judicial
Tema 7.- Otros temas relacionados con el negocio bancario	A. Reestructuración del sector bancario. Unión Bancaria (MUS, MUR) B. Protección al cliente bancario. Servicio de Reclamaciones del Banco de España C. Fondo de Garantía de Depósitos en Entidades Bancarias D. Exclusión Financiera. Banca Ética: responsabilidad social, idoneidad de clientes y otras cuestiones éticas.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A2 A3 A11 A12 A19 A25 A28 B1 B2 B5 B6 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B17 B20 B23 B24 B25 B26 B27 B28 C4 C5 C6 C7 C8	16	36.8	52.8
Seminario	A2 A3 A11 A12 A19 A25 A28 B28 B27 B26 B25 B24 B23 B20 B17 B15 B14 B13 B12 B11 B10 B9 B8 B6 B5 B3 B2 B1 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	10	19.1	29.1
Traballos tutelados	B1 B2 B3 B5 B6 B8 B9 B10 B12 B13 B14 B15 B24 B25 B26 B27 B28 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	9	17.1	26.1
Proba obxectiva	A2 A3 A11 A12 A19 A25 A28 B1 B5 B6 B8 B9 B12 B14 B15 B17 B20 B23 B24 B25 B26 B27 B28 C1 C2 C4 C5 C6 C7 C8	2	0	2
Atención personalizada		15	0	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Sesión maxistral	Presentación e desenvolvemento por parte do profesor da materia correspondente na sesión de clase. Dita explicación irá acompañada das fontes e bibliografía axeitadas para que o alumno poda profundar na materia desenvolvida, tanto en termos teóricos como prácticos.
Seminario	Clase-seminario
Traballos tutelados	Ao comezo de cada unha das partes da materia asignaranse unha serie de traballos que nalgúns casos desenrolaranse de xeito individual e outros en grupo. Ditos traballos serán titorizados particularmente (alumno ou grupos de alumnos) para que se acaden os obxectivos previstos. Para a súa avaliación podería esixirse que os traballos se expoñan públicamente e se estableza un debate na clase ao redor dos mesmos.
Proba obxectiva	Exame final

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Nos casos que proceda realizarse atención personalizada, preferentemente en horas de titoría.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias	Descrición	Cualificación
Seminario	A2 A3 A11 A12 A19 A25 A28 B28 B27 B26 B25 B24 B23 B20 B17 B15 B14 B13 B12 B11 B10 B9 B8 B6 B5 B3 B2 B1 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	A súa avaliación compútase xunto cas intervencións do alumno en clase nos traballos tutelados.	0
Sesión maxistral	A2 A3 A11 A12 A19 A25 A28 B1 B2 B5 B6 B9 B11 B12 B13 B14 B15 B17 B20 B23 B24 B25 B26 B27 B28 C4 C5 C6 C7 C8	A súa avaliación compútase dentro da proba obxectiva.	0
Traballos tutelados	B1 B2 B3 B5 B6 B8 B9 B10 B12 B13 B14 B15 B24 B25 B26 B27 B28 C1 C2 C3 C4 C5 C6 C7 C8	Esta porcentaxe constitúe a media dos porcentaxes da primeira e a segunda parte da asignatura: A porcentaxe exacta para cada parte explicitase en "Observacións";	45
Proba obxectiva	A2 A3 A11 A12 A19 A25 A28 B1 B5 B6 B8 B9 B12 B14 B15 B17 B20 B23 B24 B25 B26 B27 B28 C1 C2 C4 C5 C6 C7 C8	Esta porcentaxe constitúe a media dos porcentaxes da primeira e a segunda parte da asignatura: A porcentaxe exacta para cada parte explicitase en "Observacións";	55

Observacións avaliación

DETALLE DO SISTEMA DE AVALIACIÓN

Avaliación continua: Participación en clase, Seminarios e Traballos tutelados (Primeira parte: 60%; Segunda parte: 30%)

Proba final: Avaliación do conxunto das habilidades e contidos do curso a través dunha proba escrita (Primeira parte: 40%; Segunda parte: 70%)

CONDICIONES PARA SER AVALIADO

- En primeiro lugar é necesaria unha asistencia mínima ás sesións de clase do 80% en cada parte da asignatura; de non acadar ese mínimo non poderá realizarse o exame final.

- É necesario superar ambas partes da materia para que se poida aplicar unha nota final media (se non se supera unha das partes a nota final sería de suspenso). Así mesmo na segunda parte é necesario obter no exame final polo menos 4 puntos sobre 10 para poder sumar a avaliación continua e superar esta parte.

Fontes de información

Bibliografía básica

PRIMEIRA PARTE Bätz-Lazo, B. and Maixé-Altés, J.C. (2010). "Organizational Change and the Computerization of British and Spanish Savings Banks, circa 1950-1985", in Bernado Batiz-Lazo, J. Carles Maixé-Altés, Paul Thomes (eds.), *Technological Innovation in Retail Finance: International Historical Perspectives*, Oxford-New York: Routledge

Baskin, J. B. and Miranti, P. J. (1997): *A History of Corporate Finance*, Cambridge University Press, Cambridge.

Brandeis, L. D. (1994): *El dinero de los demás y de cómo lo utilizan los banqueros*, Ariel, Barcelona.

Canals, J. (1996): *Bancos universales y diversificación empresarial*, Alianza Ed., Madrid.

Chandler, A. D. Jr. and James W. Cortada (eds.) (2000): *A nation transformed by information: how information has shaped the United States from Colonial times to the present*, Oxford, Oxford University Press.

Chandler, A. D., Jr. (2001): *Inventing the electronic century. The epic story of the consumer electronics and computer industries*. New York, London, The Free Press.

Hansmann, H. (1996): *The Ownership of Enterprise*, The Belknap Press of Harvard University Press, Cambridge, Mass.

Liso Josep M. (dir.), Balaguer, T.; Soler M. (1999): *El sector bancario europeo: panorama y tendencias (2ª parte)*. Barcelona, Colección Estudios e Informes, núm. 16. La Caixa, Servicio de Estudios.

Maixé Altés, J. Carles (dir.), M. Vilar y E. Lindoso (2003): *El ahorro de los gallegos. Orígenes e historia de Caixa Galicia (1876-2002)*, A Coruña, Fundación Caixa Galicia.

Maixé-Altés, J. Carles (2012): *Innovación y compromiso social. 60 años de informatización y crecimiento, "la Caixa" 1950-2011*. Barcelona, Edicions 62-"la Caixa" (accesible online)

Mizen, P. (ed.) (2003): *Monetary History, Exchange Rates and financial Markets. Essays in honour of Charles Goodhart*, Edward Elgar, Cheltenham, vol. 2.

O'Rourke, K. H. and Williamson, J. G. (2000): *Globalization and History*, The MIT Press, Cambridge, Mass.

Piketty, Thomas (2014): *Capital in the Twenty-First Century*. Londres, Belknap Press

Reinhart, Carmen M. and Rogoff, Kenneth S. (2009): *This time is different: eight centuries of financial folly*. Princeton: Princeton University Press

Sylla, R.; Tilly, R. and Tortella, G. (1999): *The State, the Financial System, and Economic Modernization*, Cambridge University Press, Cambridge.

Torrero, A. (dir.) (1991): *Relaciones banca-industria, la experiencia española*, Espasa Calpe, Madrid.

Valdaliso, J. M. y López, S. (2000): *Historia Económica de la Empresa, Crítica*, Barcelona.

Williamson, O. E. and Winter, S. G. (eds.) (1991): *The Nature of the Firm. Origins, Evolution, and Development*, Oxford University Press, Oxford.

SEGUNDA PARTE Bueno Campos, E. -Director- (2001): *Evolución y perspectivas de la banca española*, Civitas, Madrid.

Calvo González, J.L. y Calvo González, T. (2005): *Préstamos Hipotecarios (la compra de bienes inmuebles)*, Aula Aberta UNED, Madrid.

Calvo González, J.L. y Martínez Álvarez, J.A. (2006): *Fundamentos del dinero y de la banca*, Sanz y Torres, S.L.

Calvo, A.; Parejo, J.A.; Rodríguez Saiz, L. y Cuervo, A. (2010): *Manual del sistema financiero español*, Ariel, Barcelona.

Castelló Muñoz, E. (1996): *Dirección y organización de entidades financieras*, ESIC.

Garrido Buj, S. (2001): *Las entidades de créditos: funcionamiento y gestión*, UNED, Madrid.

López Pascual, J. y Sebastián González, A. (2008): *Gestión Bancaria. Factores clave en un entorno competitivo*, McGraw Hill, Madrid.

López Pascual, J. y Sebastián González, A. (2015): *Economía y Gestión Bancaria*, Pirámide, Madrid.

Pampillón Fernández, F. y otros (2004): *Apuntes de tendencias del sistema financiero español*, Dykinson, Madrid.

Pérez Ramírez, J. y Calvo González-Valinas, J. (2006): *Instrumentos financieros. Análisis y valoración con una perspectiva bancaria y de información financiera*, Pirámide.

Rasines García, L.A. y Sánchez Ávila, A. (2013): *Dinero y Banca*, Uned, Madrid.

Rasines García, L.A. y Sánchez Ávila, A. (2013): *Dinero y Banca. Cuestiones resueltas*, Uned, Madrid.

Río Bárcena, J. (2001): *Guía práctica de los servicios bancarios I*, Pirámide.

Río Bárcena, J. (2001): *Guía práctica de los servicios bancarios II*, Pirámide.

Santos Palacio, J.R. y Camps Torres, J. (2002): *Dirección estratégica bancaria*, Díaz de Santos.

Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - Comisión Nacional del Mercado de Valores (). http://www.cnmv.es/index.htm. - The Federal Reserve Board USA: Statistics: Releases and Historical Data (). http://www.federalreserve.gov/releases/. - Fundación de las Cajas de Ahorros (FUNCAS) (). http://www.funcas.es/. - Instituto Galego de Estadística (). http://www.ige.eu/ga/index.htm. - Savings Banks; Retail Banking (WSBI - ESBG) (). http://www.savings-banks.com/generalHome.aspx. - Asociación Española de la Banca (). www.aebanca.es. - Analistas Financieros Internacionales (). www.afi.es. - Asociación Hipotecaria de España (). www.ahe.es. - Establecimientos financieros de crédito (). www.asnef.es. - Banco de España (). www.bde.es. - Confederación Española de Cajas de Ahorros (). www.ceca.es. - Cinco Días (). www.cincodias.com. - Banco Central Europeo (). www.ecb.int. - Buscador de Economía y Empresa (). http://www.buscadoree.udc.es/. Facultad Ciencias Económicas y Empresariales - UDC - El Economista (). www.eleconomista.es. - El País (). www.elpais.com. - Expansión (). www.expansion.com. - Instituto Nacional de Estadística (). www.ine.es. - Inverco (Inversión Colectiva) (). www.inverco.es. - Invertia (). www.invertia.com. - La Gaceta de los Negocios (). www.negocios.com. - La Voz de Galicia (). www.lavozdegalicia.es. - Ministerio de Economía y Hacienda (). www.mineco.es. - Unión Nacional de Cooperativas de Crédito y Cajs Rurales y Profesionales (). www.unacc.es. - Centre for Economic Policy Research (). http://www.cepr.org/default_static.htm. - Federal Deposit Insurance Corporation (). http://www.fdic.gov/index.html. - Federal Reserve Board, USA - Statistics (). http://www.federalreserve.gov/econresdata/releases/statisticsdata.htm. - International Futures ? Exploring Alternative Global Possibilities (). http://www.ifs.du.edu/index.aspx. - Instituto Galego de Estadística - IGE (). http://www.ige.eu/ga/index.htm.
------------------------------------	--

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Fiscalidade das Operacións e dos Instrumentos Financeiros/611403301

Análise e xestión de riscos/611403304

Instrumentos financeiros derivados/611403305

Contabilidade de entidades e instrumentos financeiros/611403309

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Mercados Financeiros/611403302

Sistema financeiro/611403307

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías